

здійснюється в всередині органів державної влади для забезпеченні їх організації і діяльності. Державне регулювання також є формою реалізації виконавчої влади, зміст якої полягає у створенні умов, за яких забезпечується виконання законів: впорядкуванні, налагодженні, визначенні напрямків розвитку, підкорення певному порядку, встановленні вірної взаємодії, створенні умов нормальної роботи. Державне регулювання передбачає встановлення певних стандартів, нормативів, лімітів, квот, тарифів тощо, дотримання яких є обов'язковим для учасників суспільних відносин і осіб, що здійснюють відповідну діяльність. Державне регулювання – це вид діяльності держави, яка полягає у впорядкуванні діяльності учасників суспільних відносин з метою забезпечення її відповідності вимогам закону та досягнення бажаного балансу публічних і приватних інтересів. Таким чином, державне регулювання здійснюється у тих сферах, де необхідним є забезпечення балансу публічних і приватних інтересів, наприклад при забезпеченні реалізації економічної та екологічної функцій держави. При чому в залежності від об'єкту регулювання цей баланс може бути різним (в економічній сфері більше застосовується державне регулювання, оскільки приватні інтереси переважають над публічними, у сфері використання природних ресурсів приватні і публічні інтереси повинні бути забезпечені однаковою мірою). Державне управління та державне регулювання є формами реалізації виконавчої влади, основним призначенням яких є забезпечення практичного виконання законів. Основна відмінність між державним управлінням і державним регулюванням полягає у тому, реалізацію яких інтересів вони забезпечують: державне регулювання здійснюється у сферах, де необхідним є забезпечення першочергової реалізації публічних інтересів, а державне регулювання – у сферах, де необхідно досягти певного балансу публічних і приватних інтересів.

Список використаних джерел:

1. Административное право Российской Федерации : учеб. пособ. / А. П. Алексин, А. А. Кармолицкий, Ю. М. Козлов. – М. : Зерцало-М, 2003. – 608 с.
2. Адміністративне право України : підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О. В. Дьяченко [та ін.] ; за ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 544 с.

АКИМОВА ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та економіки природокористування Національного університету водного господарства та природокористування

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА

Системний погляд на проблему обґрунтування напрямів економічного забезпечення раціонального природокористування в Україні потребує впорядкування низки ключових методологічних питань покращення управління природоресурсними відносинами. Стратегічні засади формування національної екологічної політики полягають передусім у визначенні цілей, завдань, шляхів розвитку суспільства і, відповідно, організації діяльності органів державного управління щодо їх виконання.

Формування та реалізація національної екологічної політики потребує розробки нормативно-правової бази та забезпечення її дотримання, тобто стандартів і законів поведінки в суспільстві; контролю за дотриманням законів, припинення дій, що порушують загальноприйняті екологічні норми; гарантування внутрішньої та зовнішньої безпеки й стабільності екополітичного ладу. Особливу увагу слід приділяти питанням формування екологічної свідомості населення, справедливого розподілу матеріальних і екокультурних цінностей, узгодження різноманітних інтересів держави й соціальних спільнот. Практична реалізація цих положень спирається на основний нормативно-правовий документ, що визначає національну екологічну політику України у сфері природокористування, її мету, цілі, завдання і принципи, механізми та інструменти, – Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» [1]. Однією із стратегічних цілей державної екологічної політики цим документом визначено забезпечення екологічно збалансованого природокористування. Її досягнення передбачає: підготовку та схвалення проекту Концепції 10-річних рамок політики сталого споживання та виробництва (ССВ) згідно з Йоганнесбурзьким планом дій, розроблення й реалізацію Стратегії та національного плану дій до 2015 року; запровадження до 2015 року економічних та адміністративних механізмів, у тому числі екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів з метою стимулювання виробника до раціонального природокористування.

Серед інструментів реалізації національної екологічної політики у досліджуваній сфері особливе місце належить удосконаленню дозвільної системи регулювання природокористування шляхом установа науково обґрунтованих обмежень на використання природних ресурсів та відповідної нормативно-правової бази, а також перегляду пільг щодо спеціального використання природних ресурсів.

На основі Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» розроблено Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища України на період 2011-2015 роки, який включає цілі забезпечення екологічно збалансованого природокористування. До них, зокрема, належать підготовка й оприлюднення порівняльного аналізу концепції «зеленої економіки», рамкової політики ССВ та концепції індексції екологічного балансу. Крім того, на часі запровадження системи економічних та адміністративних механізмів з метою стимулювання виробника до сталого й відновлюваного природокористування, охорони довкілля і широкого впровадження новітніх більш чистих інноваційних технологій у сфері природокористування.

У системі природоохоронних дозволів як мету визначено реформування шляхом застосування науково обґрунтованих технологічних нормативів використання природних ресурсів. Пріоритетними завданнями у сфері вдосконалення економічного механізму екологічно збалансованого природокористування є розширення бази оподаткування забруднюючих речовин і екологічно небезпечної продукції, а також створення екологічно й економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів та збору за забруднення навколишнього природного середовища для стимулювання суб'єктів господарювання до раціонального природокористування.

Для вдосконалення економічного механізму екологічно збалансованого природокористування необхідний ґрунтовний науковий супровід, а саме методологічні засади здійснення і впровадження рентного підходу до регулювання природокористування. Ретельну увагу необхідно приділити вдосконаленню методів економічної оцінки природних ресурсів і екологічних впливів на навколишнє природне середовище та здійсненню економічної оцінки природно-ресурсного потенціалу України; науковому еколого-економічному обґрунтуванню системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів та збору за забруднення довкілля. Фінансування зазначених заходів має здійснюватись за рахунок національних бюджетних та позабюджетних коштів, а також підтримки Європейського Союзу.

Реалізація екологічної політики в системі забезпечення сталого розвитку України потребує комплексного (міжгалузевого) підходу до вирішення проблем раціонального природокористування у просторово-територіальному вимірі, що передбачає досягнення її пріоритетних напрямів у досліджуваній сфері. З цією метою необхідно насамперед розв'язати проблеми збереження довкілля та соціально-економічного розвитку суспільства на основі їх неподільності, взаємозв'язку та взаємоузгодженості. Також слід враховувати формування механізмів інтеграції завдань збереження навколишнього природного середовища у стратегію соціально-економічного розвитку. Значної уваги потребує стимулювання інноваційних розробок та інвестиційних проєктів, спрямованих на впровадження ресурсозберігаючих технологій, модернізацію існуючих техніко-технологічних процесів, розвиток наукоємних галузей промисловості. Обов'язковим є перехід до системи інтегрованого екологічного управління у сфері охорони довкілля та екологізації секторальної політики.

До важливих завдань щодо раціонального природокористування на період до 2020 року належить збільшення частки впровадження новітніх наукових досягнень, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних, безвідходних та екологічно безпечних технологічних процесів, екологічно безпечних видів транспорту та екологічно сприятливих видів міського транспорту по 50 % кожного [2]. Значних результатів у раціональному природокористуванні можна досягнути шляхом підвищення енергоефективності виробництва на 50 % при умові зростання використання відновлюваних джерел енергії (гідро-, вітро-, геліо-) та розвитку альтернативних енергетик, а також збільшення у 2 рази площі органічного землеробства, забезпечення відтворення корінних лісових і природних рослинних угруповань, збереження біорізноманіття. Таким чином, екологічна політика у сфері природокористування має інтегруватися в систему програмування, планування та проєктування як на державному, так і регіональному та місцевому рівнях. Основою такої інтеграції є стратегічні документи формування та реалізації національної екологічної політики, відповідні міжнародні зобов'язання України, програми сталого розвитку адміністративно-територіальних утворень тощо.

Список використаних джерел:

1. Основні засади (Стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року : закон України від 21 груд. 2010 р. № 2818-VI. – Режим доступу : www.zakon.ua.
2. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної

БАБАРИКО ЮЛІЯ СЕРГЕЄВНА

студентка 4 курсу Академії управління при президенті Республіки Беларусь

**УПРАВЛЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ
В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ**

В условиях стремительного развития информационного общества в наши дни неоспоримую актуальность приобретает процесс развития инновационной составляющей экономики любого государства. Инновации очень сильно влияют на экономику. Значение инновационного развития может заключаться в следующем: инновации воздействуют на качественную составляющую продукции (разрабатываются новые или просто усовершенствованные продукты, которые являются более приспособленными к постоянно изменяющимся потребностям человека); внедрение инновационных разработок способствует экономическому росту, вследствие чего могут быть созданы новые сферы экономики, освоены новые рынки; увеличивается число высококвалифицированных специалистов; инновации способны качественно улучшить условия жизни; применение в производстве инноваций помогает увеличить прибыль предприятий (появляется возможность создать продукты более высокого качества с одновременным увеличением количества выпускаемой продукции за то же время); инновации могут повлиять на конкурентоспособность отдельного человека или организации [2].

Национальная инновационная система Республики Беларусь представляет собой совокупность законодательных, структурных и функциональных элементов, осуществляющих политику в области инновационного развития в Республике Беларусь. Данная система предполагает четкую и слаженную деятельность всех органов государственного управления, задействованных в процессе обеспечения инновационного развития экономики Беларуси, выполняющие свои функции и задачи по управлению инновационным развитием на отраслевом и региональном уровнях [1].

В Беларуси создана широкая правовая база инновационного развития. В нее включен ряд нормативных правовых актов (например, Декрет Президента Республики Беларусь от 5 марта 2002 г. № 7 «О совершенствовании государственного управления в сфере науки», Закон Республики Беларусь от 19 января 1993 г. № 2105-ХІІ «Об основах государственной научно-технической политики», Закон Республики Беларусь от 10 июля 2012 года «О государственной инновационной политике и инновационной деятельности в Республике Беларусь» и др.), регулирующих деятельность государства и субъектов хозяйствования в этой сфере, главным из которых является Государственная программа инновационного развития Республики Беларусь на 2011-2015 гг. В стране создана перспективная инновационная инфраструктура, которая включает в себя инкубаторы по поддержке малого и среднего предпринимательства, технопарки, центры трансфера технологий, научно-практические центры, проектно-конструкторские организации,